

Sisekaitseakadeemia

Päästekolledž

Kaarel Langemets

**PÄÄSTETÖÖ JUHILE OBJEKTI ESINDAJA POOLT
EDASTATUD INFORMATSIOONI KVALITEET
PÄÄSTESÜNDMUSEL**

Lõputöö

Juhendaja:

Mart Sild, MA

Tallinn 2017

ANNOTATSIOON

Kolledž: Päästekolledž	Kuu ja aasta: 2017
Töö pealkiri: Päästetöö juhile objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni kvaliteet päästesündmusel	
Töö pealkiri võõrkeeles: The quality of the information that is presented by the object representative to the officer in charge during the fire scene	
Töö autor: Kaarel Langemets	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
Lühikokkuvõte: Antud lõputöö on kirjutatud teemal „Päästetöö juhile objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni kvaliteet päästesündmusel”. Töö on kirjutatud eesti keeles ning eesti- ja ingliskeelse kokkuvõttega. Töö on kirjutatud 48 lehel, millest 39 lehte moodustab põhiosa. Lõputöö koostamisel kasutas autor kokku 26 erinevat eesti-, soome-, ja ingliskeelset allikat. Töö sisaldab 18 joonist ja 5 lisa. Lõputöös käsitletav uurimisprobleem on püstitatud autori praktilistest kogemustest objekti esindajatega päästesündmusel suhtlemisel, kus on täheldanud puudujääke edastatud informatsiooni kvaliteedi osas. Töö eesmärgiks oli välja selgitada, kas objekti esindaja ja päästetöö juhi vahelises infovahetuses on vajakajäämisi seoses objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni kvaliteediga või mitte. Käesolevas lõputöös uuriti teoreetilisi aluseid informatsiooni kogumisel ja töötlemisel ning empiirilise uuringu läbiviimiseks kasutati kvantitatiivset uurimismeetodit. Kvantitatiivseks osaks oli esmase päästetööjuhi rolli kandvate isikute seas läbi viidud küsitlus, mis puudutas nende senist kogemust objekti esindajaga esmase infovahetuse osas ja oodatavat informatsiooni päästesündmuse (tulekahju hoones) kohta. Andmete kogumiseks viidi veebikeskkonnas läbi küsitlus, mis edastati kõigile sel ajahetkel Eestis töötavatele meeskonnavanematele ja rühmapealikutele. Tulenevalt teoreetiliste allikate analüüsist ning läbiviidud uuringust tegi autor ettepanekud objekti esindaja poolt edastatava informatsiooni kvaliteedi parandamiseks päästesündmusel (tulekahju hoones). Ettepanekuteks olid objekti esindaja tuleohutusosalane täiendkoolitamine, ühisõppused objekti ja päästemeeskonna vahel ning ettepanek koostada objekti esindaja jaoks teabeleht, mis sisaldab informatsiooni tulekahju olukorras tegutsemiseks ja informatsiooni, mida päästetöö juhile edastada.	
Võtmesõnad: päästetöö juhtimine; ajakriitiline; otsustusprotsessid	
Võõrkeelsed võtmesõnad: rescue management; timecritical; decision-making processes;	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor:	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Mart Sild	Allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON	2
LÜHENDITE JA MÕISTETE LOETELU.....	4
SISSEJUHATUS	6
TEOREETILISED ALUSED INFORMATSIOONI KOGUMISEL	10
1.1 Informatsiooni kogumine ajakriitilises etapis.....	10
1.2 Objekti esindaja ülesanded informatsiooni edastamisel	14
1.3 Päätetööjuhi ülesanded informatsiooni kogumisel.....	16
2 UURING	19
2.1 Uurimismeetod ja valim.....	19
2.2 Uuringu tulemused ja analüüs.....	19
2.3 Järeldused ja ettepanekud	33
KOKKUVÕTE	36
SUMMARY.....	37
Viidatud allikate loetelu.....	38
LISA 1.....	40
LISA 2.....	42
LISA 3.....	44
LISA 4.....	45
LISA 5.....	47

LÜHENDITE JA MÕISTETE LOETELU

ATS – automaatne tulekahjusignalisatsioonisüsteem, mis annab automaatselt teate tekkinud tulekahjust, samuti oma töövalmidust ohustavast rikkest (Nõuded tulekahjusignalisatsioonisüsteemile ja ehitised, kus tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse, 2013)

HK – Häirekeskus

M-GIS – Mobiilne geoinfosüsteem

MV – meeskonnavanem

OE – objekti esindaja

Operatiivkaart - on hoones operatiivtöö läbiviimiseks kasutatav mõõtkavaline hoone, korruste ja lõigete plaan koos tegelike ruumide asetusega ning selle juurde kuuluvate operatiivtööks vajalike andmetega ja muu hoonet iseloomustav lihtsustatud joonis

PA – Päästeamet

PTJ – päästetöö juht. Päästetöid juhtiv päästeametnik. (Päästeseadus, 2010)

Päästeahel – Päästeameti päästetööde osakonna mõistes käsitleb päästetöö ajateljena kus on toodud ära õnnetuse algus, häirekeskusesse teatamise algus, päästeressursi alarmeerimise algus, päästeressursi väljasõidu algus, esmane päästeressurss kohal, päästetegevuse algus/ressursi hindamine, päästetegevus, sündmuse lokaliseerimine, sündmuse likvideerimine, päästetöö lõpp, tagasi sõit komandosse, komandosse jõudmine, väljasõiduvalmidus taastatud. (Päästamet PTO osakond, 2015)

Päästesündmus – on ootamatu olukord, mis vahetult ohustab füüsiliste või keemiliste protsesside kaudu inimese elu, tervist, vara või keskkonda tulekahju, loodusõnnetuse, plahvatuse, liiklusõnnetuse, keskkonna reostuse või muu sarnase olukorra korral. (Päästeseadus, 2010)

Päästetöö – on päästesündmuse toimumisel, ohu tõrjumisel ja kõrvaldamisel ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisel viivitamata rakendatavad, vältimatud ja edasilükkamatud tegevused. (Päästeseadus, 2010)

PÄVIS – Pääste valdkonna infosüsteem. PÄVIS on Päästeameti veebipõhine aruandlusprogramm, kus hallatakse valveteenistuse isikkoosseisu ja tehnilise ressursi andmestikku ning täidetakse sündmuste protokolle päästetöö andmestikuga. (Pääste valdkonna rakenduse PÄVIS kasutamise kord, 2016)

RP – rühmapealik

SISSEJUHATUS

Informatsiooni kättesaadavus ja asjakohasus on üks tähtsaim komponent, mis tagab eduka päästetöö juhtimise ja tulemuse. (Home Office, 2012, p. 2) Esmased päästetööjuhid (edaspidi PTJ) päästesündmustel on meeskonnavanemad (edaspidi MV) ja rühmapealikud (edaspidi RP). Informatsiooni kogumine PTJ poolt algab väljasõidu hetkest ja kestab kuni päästetöö lõpuni. Päästetöö edukaks läbiviimiseks vajab PTJ kiiresti olulist ja võimalikult täpset informatsiooni, et võtta vastu õigeid otsuseid ja määratleda otsustav suund päästetööde läbi viimiseks. Informatsiooni saab koguda läbi Häirekeskuse (edaspidi HK). Lisaks hakkab lähitulevikus PTJ informatsiooni saama ka operatiivkaartidelt, mis hetkel on Päästeametis koostamisel ja puudutavad töös käsitletavaid objekte. Operatiivkaardid aga ei anna täit ülevaadet objekti kohta päästetöödeks vajaliku informatsiooni saamisel. Nii võime eristada staatilist informatsiooni, mis on operatiivkaardilt ajalisel muutumatul ajateljel kättesaadav kui dünaamilist informatsiooni, mida kogutakse läbi HK ning saadakse sündmuskohal olevate kontaktisikute kaudu. Inimelude päästmise kontekstis on tähtis just see info, mis sündmuskohalt saadakse, kuna läbi HK esmase infokogumise etapis ei pruugi veel olla infot ohus olevate inimeste kohta.

Objekti esindaja (edaspidi OE) on antud töös piiritletud kui enesekontrolli ja tuleohutusaruannet teostava asutuse või ettevõtte esindaja, mille määrab Siseministri määrus nr 1 §6 Lisa 2. (Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid, 2011) Tulenevalt Siseministri määrusest nr 43 §10, peab sellisel ettevõttel või asutusel olema koostatud päästemeeskonnaga koostöö juhiseid. Antud juhiseid lähtuvalt peab OE edastama päästemeeskonnale informatsiooni:

- tulekahju asukohast ja ning ulatusest;
- inimeste viibimisest ohualas;
- elektri peakilpide, sprinkleri keskuse, tuletõrjevooliku süsteemi keskuse, tulekustutuse tugipunktide, tuletõrje- ja päästevahendite juhtimiskeskuse ja automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadme, päästeautoga hoone-

sisese tuleohutuspaigaldistega liitumiskohtade asukohtadest ning tuletõrje veevarustusest;

- ettevõttes või asutuses paiknevatest põlevmaterjalidest, ohtlikest ainetest või muudest ohtudest. (Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded, 2010)

Käesolevas lõputöös uurib autor, kas päästesündmusel OE poolt PTJ-le edastatud informatsioon on piisavalt kvaliteetne. Küsimusele, mis on kvaliteetne informatsioon, ei ole ühest vastust. Informatsiooni kvaliteedile ei ole antud kindlat definitsiooni, aga samas leidub väga palju erinevaid teooriaid.

Professor Jens-Erik Mai toob välja koguni 22 omadussõna, millega annab informatsiooni kvaliteeti kirjeldada. Kuigi informatsiooni kvaliteeti võib kirjeldada paljude omadussõnadega, siis kõige ühtsemaks nimetajaks kvaliteetsuse osas on informatsiooni usaldusväärsus. (Mai, 2013, pp. 680-681) Autori hinnangul sobib päästesündmust puudutava informatsiooni kvaliteedi hindamiseks Inglismaal päästetöö juhtidele koostatud juhendis välja toodud kolm olulist omadust, millega informatsiooni kvaliteeti hinnata. Ajakriitilisel hetkel on PTJ-le oluline edukaks päästetöö läbiviimiseks asjakohane, õigeaegne ja võimalikult täpne informatsioon. (Home Office, 2012, p. 6)

Autori teemale annab laiemas tähenduses **aktuaalsuse** Siseministeeriumi poolt koostatud „Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“, mille üldeesmärk on tagada, et Eesti inimesed tunneksid, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. (Siseministeerium, 2014, lk 22) Veel täpsemalt annab aktuaalsuse Päästeameti poolt 2014 aastal vastu võetud strateegia aastani 2025, mille eesmärkide seas on muuhulgas lühendada päästesündmusele kannatanuni jõudmise aega ja vähendada hoonete tulekahjust tekkivat varalist kahju. (Päästeamet, 2014, lk 26,31) Mõlemad eesmärgid on otseselt seotud päästeahela lühendamiselega. Päästeahela üks ja läbiv osa on luure, mis sisuliselt ongi PTJ poolt informatsiooni kogumine päästesündmusele väljasõidu hetkest, kuni selle lõpuni. Päästeametis sees on otsitud päästeahela lühendamiseks võimalusi juba pikemat aega. (Päästamet PTO osakond, 2015) Täpsema informatsiooni valdamine objektiga seonduvast, annab PTJ-le olulisemalt selgema pildi hoonega seonduvatest ohtudest. See omakorda tagab ohutuma töökeskkonna

päästjatele. Lisaks päästjate töökeskkonna riskide vähendamisele, aitab täpsema informatsiooni valdamine jõuda kiiremini kannatanuteni ehk väheneb elupäästeahela kannatanuni jõudmise aeg.

Lõputöö uurimusele annab **uudsuse** see, et päästetöödeks vajaliku OE poolset informatsiooni kvaliteeti ei ole autorile teadaolevalt Eestis uuritud ja ka muu maailma uuringud puudutavat seda teemat vaid osaliselt.

Käesoleva lõputöö keskseks **uurimisprobleemiks** on küsimus, kas päästesündmusel on OE poolt antud PTJ-le piisavalt kvaliteetset informatsiooni, et võtta ajakriitilises hetkes vastu õigeid ja vajalikke otsuseid. Probleemi tõstatas autor tuginedes oma praktilistele kogemustele, kus on täheldanud OE poolset edastatud ebakvaliteetset või puudulikku informatsiooni päästesündmuse kohta objektil. OE peaks lisaks objekti tehnilistele parameetritele oskama hinnata ka muid tulekahjuga kaasnevaid ohte, milleks on suitsu ja tule levik ning inimeste asumine ohualas. Töös uuritakse, millised on esimeste PTJ-de, kelleks on MV-d ja RP-d, kogemused OE-ga esmase infovahetuse etapil. Ühtlasi analüüsib autor töös informatsiooni kogumise ja töötlemise teoreetilist tausta ja seda just ajakriitilises olukorras.

Tulenevalt püstitatud uurimisprobleemist, seab autor üles kolm **uurimisküsimust**:

1. Kuidas hindavad PA esmareageerijatest PTJ-d (MV ja RP) senist kogemust päästesündmusel (tulekahju hoones) OE poolt edastatud esmase informatsiooni osas?
2. Millist OE poolt edastatud informatsiooni peavad PA esmareageerijatest PTJ-d (MV ja RP) päästesündmusel (tulekahju hoones) olulisimaks, et edukalt päästetöö läbi viia?
3. Kas PA esmareageerijatest PTJ-d (MV ja RP) vajavad veel olulist informatsiooni objekti kohta päästesündmusel (tulekahju hoones), mis ei ole Siseministri määruse nr 43 §10 tood loetelus, mida aga peavad vajalikuks edukaks päästetöö läbi viimiseks? (Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded, 2010)

Uurimistöö **eesmärgiks** on välja selgitada, kas OE ja PTJ vahelises infovahetuses on vajakajäämisi seoses OE poolt edastatud informatsiooni kvaliteediga või mitte. Kui

uurimustööst selgub probleemi olemasolu, siis püüab autor välja pakkuda omapoolseid ettepanekuid lahenduste leidmiseks.

Lõputöö eesmärgi saavutamiseks on autor seadnud üles **uurimisülesanded**:

1. Uurida teoreetilistest allikatest otsustusprotsessidega seonduvat ja informatsiooni kogumist ajakriitilistes olukordades.
2. Viia läbi uuring PTJ rolli kandvate isikute seas, et saada vastus töös püstitatud uurimisprobleemile OE poolt edastatava informatsiooni vajakajäämisest päästesündmusel.
3. Tulenevalt teoreetiliste allikate analüüsist ning läbiviidud uuringust, teha vajadusel ettepanekud OE ja PTJ vahelise koostöö tõhustamiseks ja OE poolt edastatava informatsiooni kvaliteedi tõstmiseks.

Lõputöö koosneb kahest peatükist, millest esimene peatükk on teoreetiline ja jaguneb kolmeks alapeatükiks, kus autor võtab uurimise alla kolm teemat seoses informatsiooni kogumisega päästesündmusel:

- teoreetiline taust informatsiooni kogumisest ajakriitilises hetkes;
- OE poolne informatsiooni edastamine, teoreetilised lähtekohad;
- PTJ poolne informatsiooni kogumine, teoreetilised lähtekohad.

Nendes peatükkides annab autor ülevaate õigusaktidest, mis reguleerivad OE ja PTJ informatsiooni vahetuse korda ja ülevaate teoreetilistest lähtekohtadest informatsiooni kogumisel. Teises peatükis on autor valinud uurimisküsimuste alusel uurimisülesande täitmiseks empiirilise uuringu, kus uurimisvahendiks on kvantitatiivne uuring. Peatükk sisaldab uurimusmeetodeid ja valimit ning autor viib läbi analüüsi vastavalt uuringu tulemustele. Töö lõppeb järelduste ja ettepanekutega, mis baseeruvad uurimisel ning analüüsil ning autor pakub uurimustulemustest tulenevalt välja lahendusi paremaks informatsiooni vahetuseks päästetöödel PTJ ja OE vahel.

TEOREETILISED ALUSED INFORMATSIOONI KOGUMISEL

1.1 Informatsiooni kogumine ajakriitilises etapis

Päätetöödel informatsiooni kogumine on vajalik, et PTJ saaks vastu võtta juhtimisotsuseid. Juhtimisotsuste vastuvõtmisel on mitmeid raskendavaid tegureid, päästesündmustel on üheks olulisemaks teguriks ajapuudus. Lisaks ajapuudusele informatsiooni kogumisel, mõjutavad otsuseid ka inimese psühholoogilised omadused.

Informatsioon on põhielement otsustusprotsessides, mis aitab otsustajal mõista probleemi sisu ning aitab teda otsuse kujundamisel. Informatsioon võib omada otsustusprotsessides erinevaid eesmärke erinevatel tasanditel. Hea otsustusprotsess hõlmab nelja kindlat faasi:

1. Informatsiooni kogumine ning analüüs
2. Otsus
3. Taktika valik ning tegevus
4. Jälgimine ning hindamine (Aepli, et al., 2011, pp. 13-18)

Otsustamine on kahe või enama võimaluse hulgast valiku tegemine. (Üksvärav, 2008, lk 342) Otsused võetakse vastu toimingute sooritamiseks või teatud sammude astumiseks, mis toimuvad pärast otsustamist. Kuna situatsioonid pidevalt muutuvad, sisaldab iga otsus teatud määral teadmatust ning subjektiivsust. Ei ole ka täpselt teada, mis otsustamise tagajärjel tegelikult juhtuma hakkab. (Üksvärav, 2008, lk 348)

Ameerika Ühendriikide professor Chip Heath ja vanemteadur Dan Heath on ühes oma raamatus toonud välja otsustamise neli sammu ja takistust nende vastu võtmisel:

1. Te seisate valiku ees, aga kitsas vaateväli ei lase teil kõiki võimalusi näha.
2. Te analüüsite oma võimalusi, aga kuna otsite ainult kinnitust, kogute vaid endale sobivat infot.
3. Te teete valiku, aga lühiajaline emotsioon meelitab sageli valet valikut langetama.
4. Te tegutsete vastavalt oma valikule, aga tihti olete tulemuse suhtes liiga enesekindel. (Heath & Heath, 2014, lk 28)

Otsuste vastuvõtmist mõjutab väga selgelt ka inimese mõtlemiskiirus. Tuntud psühholoog Daniel Kahneman (2014) on põhjalikult uurinud kiire ja aeglase mõtlemise tagamaid ja toob oma raamatus välja kaks süsteemi, mis on omavahel pidevas võitluses. Ta nimetab neid Süsteem 1 ja Süsteem 2, mis loovad vastavalt kiire ja aeglase mõtlemise. Süsteem 1 on intuiitivne, baseerub kogemusel ja lülitab meie otsustusprotsessides sisse automaatsed operatsioonid. Süsteem 1 konstrueerib pidevalt sidusat tõlgendust sellest, mis meie maailmas igal hetkel sünnib. Süsteem 2 on aeglane ja kaalutletud mõtlemine, mis käivitab ajus otsuste tegemisel kontrollitud operatsioonid. Hiljutiste uuringute põhjal kujunenud pilt näitab, et intuiitivne Süsteem 1 on palju mõjukam kui inimene seda ise oskab arvata ning see on paljude tema valikute ja otsustuste salajane autor. Et Süsteem 1 on automaatne ja Süsteem 2 nõuab teatud pingutust, siis paljud uuringud on näidanud, et inimesed kipuvad otsuseid tehes tihti neid lihtsustama ning teevad neid kasutades Süsteem 1-te. Süsteem 1 on kiireim viis ja mitte rohkem kaalutlust nõudev. (Kahneman, 2014, lk 27-28)

Tulenevalt sellest leiab autor, et Süsteem 1 puhul võivad otsused olla kinnismõttest kallutatud ja otsustaja, kelleks uurimustöös on PTJ, ei suuda enam haarata laiemat pilti sündmuse lahendamise teistest võimalustest.

Lisaks on Daniel Kahneman oma raamatus välja toonud, et Süsteem 1-te rakendatakse olukordades, kus informatsiooni hulk on puudulik, ollakse ajakriitilises situatsioonis ning sündmuste areng on teatud määral prognoosimatu. (Kahneman, 2014, lk 76) Teostatud uuringutest on tulnud ka välja, et märksõna „kaotamine“ käivitab otsustajas tugevamaid negatiivseid tundeid kui „mittevõitmine“ ning, et alternatiive hinnates mõjutab kaalukaussi ka see, kui võrd lihtne on otsustajal endale situatsiooni silme ette manada. (Kahneman, 2014, lk 90)

Eestis on intuiitivset ja kaalutlevat mõtlemist lähiminevikus uurinud Tartu Ülikooli eksperimentaalpsühholoogia teadur ja doktorant Andero Uusberg. Autor toob välja Andero Uusberg'i (2014) artiklist „Kaalutlev ja vaistlik mõtlemine“ arutluse teemal „Miks vajavad inimesed kaalutlevat ja miks vaistlikku mõtlemisrežiimi, mille poolest need erinevad ning kumb neist on parem?“ Artikli autor palub lugejal hetkeks mõelda mõnele tööle, mis on hästi välja tulnud ja palub meenutada seda, kuidas seda sooritati ning kuidas lahendati sama ülesannet siis kui oldi veel algaja. Ilmselt suudetakse praegu eristada olulist ebaolulisest

efektiivsemalt, lahendatakse kiiremini probleeme ja toetatakse julgemalt kõhutundele. Kõik need erinevused viitavad sellele, et kasutatakse nüüd, kogenuma, teistsugust mõtlemisrežiimi kui algajana. Algaja või üldisemalt uue ja tähtsa olukorraga silmitsi seisja mõtlemises domineerib kaalutlev režiim. (Uusberg, 2014)

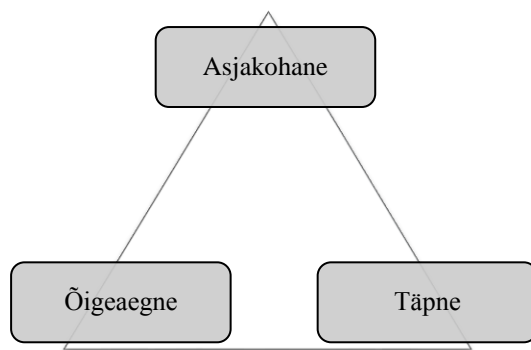
Otsustamist lihtsustavaid rusikareegleid nimetatakse psühholoogias heuristikuteks. Vaist on kui säästlik alternatiiv kaalutlemisele. Tihti ei ole vaistliku režiimi tulemused kaalutlemisega võrdväärsed. Vaistliku mõtlemisega võidetud ökonoomsuse arvelt suureneb irratsionaalsuse risk. Samas ei tohiks vaistlikku režiimi irratsionaalsusega päriselt võrdsustada. Artikli autor toob näiteks välja ühe psühholoogilise katse, kus osalejad pidid kujundama seisukoha vaidlusaluses küsimuses, kas üksinda või mitmekesi. Rühmades vastutus hajus, aga üksinda otsustajad olid sunnitud teemasse süvenema. Eksperimendi tulemused näitasid, et kui süvenenud katseisikud lasid end mõjutada vaid kvaliteetsetest argumentidest, siis rühmaotsused sõltusid pigem perifeersetest mõjuteguritest nagu näiteks sõnumi allika omadused. Aastate jooksul on paljud sarnased katsed tõestanud, et probleemi süvenemine on üsna universaalne rohi irratsionaalsete otsuste vastu. Kaalutlemine tagab ratsionaalsuse ja paindlikkuse tähtsates ja keerukates küsimustes. Vaist seevastu lubab otsustada kiiresti ja automaatselt. (Uusberg, 2014)

Uurimustöö autori hinnangul leidis Uusberg rohkem positiivseid jooni vaistlikust mõtlemisest kui Kahneman oma uuringutes. Tähelepanuväärseks võib pidada tema järeldust, et kuigi vaistlikust kaalutlemisest võib vaist viia irratsionaalse tegutsemiseni, ei tasu alahinnata vaistu rolli professionaalsuse tekkeks. (Uusberg, 2014)

Ameerika Ühendriikide psühholoogia professor Gary A. Klein (1997) on viinud läbi erinevaid NDM (*i.k Naturalistic Decision Making*) uuringuid, mida kasutatakse erinevate ametkondade esindajate ajakriitiliste otsuste hindamisel. NDM-i defineeritakse kui: “Viis kuidas inimesed tegelikult otsuseid vastu võtavad”. Ühes uuringus intervjueriti ja jälgiti PTJ-e ja uuriti nende otsuste vastuvõtmise viise 30 sündmusel, kus võeti keskmiselt vastu 5 olulist otsust ühe sündmuse kohta. Rohkem kui 80% ajakriitilisel hetkel tehtud otsust võeti vastu vähem kui ühe minuti jooksul. Iga sündmuse kohta oli informatsiooni kvaliteet kõikuv, olukord muutus keskmiselt viiel korral sündmuse jooksul. Hiljem PTJ-e küsitledes, saadi üllatavad vastused. PTJ-d ei kaalunud otsuste vastuvõtmisel kordagi erinevaid võimalusi,

kõik otsused võeti vastu äratundmispõhisel (kogemuslikul) kaalutlusel, et leida kiire ja töötav lahendus. Optimaalset lahendust ei püütud kordagi saavutada kaalutletud informatsioonil põhinevatel otsustel. Küsimusele, miks ei kaalutud alternatiivseid lahendusi kui olukord oleks seda nõudnud, oldi väga enesekindlad oma esimese otsuse suhtes ning jäädi selle juurde ja rakendati kõik jõud selle täitmiseks. Kui esimeses otsuses esines vigu, siis püüti neid uute otsustega parandada, aga ei muudetud kordagi algset otsust. (Klein, 1997, pp. 1-5)

Inglismaal asuv organisatsioon CFOA (*Chief Fire Officer's Association*) viis läbi uuringu informatsiooni liikumise kohta päästesündmusetel, mis hõlmas riigi kõigi erinevate tasandite PTJ-e. Uuringu käigus selgitati välja, et täpse, asjakohase ja õigeaegse informatsiooni hulk oli kriitiline kõikidel juhtimistasanditel olenemata sündmusest. Kõik see raskendab õigete otsuste vastu võtmist. Need kolm tegurit on omavahel seotud ja on kujutatud kolmnurgana. (Joonis 1. Informatsiooni kolmnurk) Samavõrd palju probleeme tekitab otsuste vastu võtmisel info üleküllus.

Joonis 1. “*CHIEF FIRE OFFICER'S ASSOCIATION DATA INFORMATION TRIANGLE*”
(Autori poolt tõlgitud joonis) (Home Office, 2012, p. 6)

Kõik kolm informatsiooni tegurit peavad olema täidetud, et tagada tõhus infovahetus. Kui need ei ole täidetud, võivad tekkida järgmised probleemid:

- Asjakohane ja õigeaegne, aga ei ole täpne = Eksitav või desinformatsioon
- Asjakohane ja täpne, aga ei ole õigeaegne = Ilmselt juba liiga hiline, et omada mõju
- Õigeaegne ja täpne, aga ei ole asjakohane = Informatsiooni üleküllus (Home Office, 2012, pp. 5-6)

Eeltoodud teooriaid analüüsides, järeldeb autor, et päästetöödel võib PTJ jääda suure tõenäosusega kinni esmastesse otsustesse, mis on tehtud küll kogemustel ja tulevad kiirelt, aga võivad tänu kitsale vaateväljale saada takistuseks suurema pildi nägemisel ning päästesündmuse areng muus suunas võib jääda tähelepanuta. Lisaks võib PTJ olenemata sellest, kas otsus võeti vastu vaistlikult või kaalutletult, võtta vastu ebaõigeid otsuseid kui puudub piisavalt täpne, asjakohane ja õigeaegne informatsioon. Samadel põhjustel on ka OE poolne ohuhinnang ja reageering mõjutatud tema eelnevast kogemusest või selle puudumisest. Kui OE on palju kokku puutunud objekti ekslike ATS häiretega, siis esmane reageering võib tegeliku sündmuse korral olla kogemuslikult ebaõige ning mitte piisavalt asjakohane.

1.2 Objekti esindaja ülesanded informatsiooni edastamisel

Enesekontrolli ja tuleohutusaruannet teostava asutuse või ettevõtte esindaja (OE) tuleneb:

- Tuleohutuse seaduse § 6 lg 4 “Ehitise valdaja koostab tuleohutusaruande ehitise kohta, kus esineb kõrgendatud tulekahjuoht, viibib palju inimesi ja võib tekkida suur varaline kahju. Tuleohutusaruanne koostatakse ehitise kohta, mis vastab käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud määruses sätestatud kriteeriumitele.” (Tuleohutuse seadus, 2010)
- Tuleohutuse seaduse §6 lg4 “Kriteeriumid, millest lähtuvalt tuleohutusaruande koostamine on kohustuslik, samuti enesekontrollile ja tuleohutusaruandele esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. (Tuleohutuse seadus, 2010)
- Siseministri määrus nr 1 Lisa 2. “Ehitised, mille kohta koostatakse tuleohutusaruanne” (Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid, 2011) Antud ehitiste loetelu on välja toodud lõputöös Lisa 2.

Tulenevalt Tuleohutuse seaduse §6 lg4 järgi on kehtestatud Siseministri määrus nr 43 “Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise

õppuse korraldamisele esitatavad nõuded”, kus on välja toodud päästemeeskonnaga tehtava koostöö juhised:

§ 10. Päästemeeskonnaga tehtava koostöö juhised

(1) Päästemeeskonnaga tehtava koostöö juhised sisaldab juhtnõude töötajatele koostööks päästemeeskonnaga.

(2) Päästemeeskonnaga tehtava koostöö juhised sisaldab:

1) päästemeeskonna vastuvõtu kohti ettevõtte või asutuse territooriumil ja sisenemisteid ehitisse;

2) päästemeeskonna informeerimise korraldust tulekahju asukohast ja ulatusest ning inimeste viibimisest ohualas;

3) päästemeeskonna informeerimise korraldust peakilpide, sprinkleri keskuse, tuletõrjevooliku süsteemi keskuse, tulekustutus tugipunktide, tuletõrje- ja päästevahendite juhtimiskeskuse ja automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadme, päästeautoga hoone sisese tuleohutuspaigaldistega liitumiskohtade asukohtadest ning tuletõrje veevarustusest;

4) päästemeeskonna informeerimise korraldust ettevõttes või asutuses paiknevatest põlevmaterjalidest, ohtlikest ainetest või muudest ohtudest. (Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded, 2010)

Järgnevalt toob autor välja oma töökogemuse käigus MV-na täheldatud probleeme informatsiooni kättesaamisel OE-lt. Autor on praktilise töö käigus (päästesündmusel) tuvastanud objektidel tihti vahetuva (roteeruva) turvameeskonna (turvatöötaja), kellele on määratud OE roll, kuid kes pole osanud hoone tuleohutuspaigaldisi ja tehnosüsteeme käsitseda. Sündmuskohal on toodud põhjusteks uued turvatöötajad, kes ei ole jõudnud objektiga piisvalt tutvuda või on puudujäägid tuleohutusalasest koolitusest. Nendel juhtudel, kus objektile valvemeeskonda ei ole ja OE-ks on oma töötaja, on tulnud ette, et konkreetset isikut ei ole sellel päeval tööl, viibinud hoonest eemal või esineb muid puudujääke vajaliku informatsiooni edastamisel.

2. luureandmete analüüsist ning nende põhjal otsuste vastuvõtmisest (otsustustegevus);
3. vastuvõetud otsuste sõnastamisest läbi käskude (käsklemistegevus);
4. kontrolli teostamisest käskluste täitmise üle (kontrollitegevus).

(Sündmuskoha tasandi päästetöö korraldamise juhendi kehtestamine, 2014, lk 4)

Antud uurimustöös käsitleb autor päästetööde juhtimistegevuse esimest etappi, milleks on sündmuse kohta andmete kogumine, mis on üks osa luuretegevusest. Informatsiooni kogumine sündmuskohal OE-lt paikneb päästeahelas päästetegevuse alguse/ressursi hindamise faasis. (Päästamet PTO osakond, 2015), kus toimuvad eeltegevused, mis sisaldavad hilisemate päästetegevuste tulemuslikkuse tagamiseks tehtavaid ettevalmistavaid tegevusi, milleks on teerajamine, lahinghargnemine või muud vajalikud tegevused ilma milleta ei saa alustada päästetegevust. (Sündmuskoha tasandi päästetöö korraldamise juhendi kehtestamine, 2014, lk 12)

PTJ tööd informatsiooni kogumisel reguleerib “Sündmuskoha tasandi päästetöö korraldamise juhend”. Juhendi punkti 21 “Informatsiooni kogumine ja otsuste tegemine” alla on kogutud alapunktid, mis kirjeldavad informatsiooni kogumist PTJ poolt. Välja toodud olulisemad punktid:

- 21.1 “Teel sündmuskohale kogub PTJ vajalikku informatsiooni, eesmärgiga saada võimalikult hea ülevaade päästesündmusest, sellest tulenevatest ohtudest ja sündmuskoha olustikust.”
- 21.4. “Informatsiooni kogumise kohustus on PTJ-l, kuid informatsiooni võivad koguda sündmusele reageerivad alljärgnevad päästeteenistujad: I, III ja IV juhtimistasandi päästeametnikud;
- 21.4.2. autovanem (kellel puudub päästetöö juhtimise õigus) või vabatahtliku päästekomando vastutav isik, kui PTJ pole sündmusele reageerinud. (Sündmuskoha tasandi päästetöö korraldamise juhendi kehtestamine, 2014)

Päästetööde alustamiseks peab PTJ koostama esialgu oma peas plaani päästetöö läbi viimiseks, mida võib nimetada päästetööde operatsiooniplaaniks. Selle plaani kokku panemiseks tuleb koguda ja järjestada kasutuskõlblikku informatsiooni, mis on vajalik

päästjate töö planeerimiseks ja ühise suuna määramiseks teiste kaasatavate ametkondade ja/või isikutega tugiteenuste osas. (Alho, 1999, s. 5)

Sündmuskohale sõites on PTJ esimeseks ülesandeks koguda kokku kõik saadaolev informatsioon sündmusest. Selleks kasutatakse elektroonilisi (M-GIS/operatiivkaart) ning raadioside vahendeid, kus uuritakse läbi HK tulekahjust teataja poolset sündmuse kirjeldust. Teatajaks võib olla omanik, elanik või juhuslik möödakäija ning olenevalt isikust tuleb informatsiooni kogumisel sellega ka arvestada, et hinnata informatsiooni kvaliteeti. (Government, 2008, p. 64)

Operatiivkaart (näidis Lisa 4) on dokument ehitist iseloomustavate andmetega. Operatiivkaardi koostamise ja kasutamise eesmärgiks on vajalike ehitiste taktikaline tundmine ja kriitilise informatsiooni andmine päästesündmusele reageerijatele päästetöö läbiviimiseks. Operatiivkaart koostatakse objektidele, mis kuuluvad enesekontrollikohuslaste hulka, millelt on kohustus edastada automaatse tulekahjusignalisatsiooni häireteade HK-sse ning kõrghoonetele. Operatiivkaardi uuendamise tsükliks on kolm aastat või indikaator, et objektil on viidud läbi muudatusi, mis on olulised päästetöö läbiviimise seisukohalt. Operatiivkaardid on kättesaadavad M-GIS seadmetes. (Operatiivkaardi koostamise juhend ja vorm, 2015)

Autori praktilisel kogemusel ei ole operatiivkaardid veel jõudnud M-GIS seadmetesse ja seda erinevatel põhjustel - tehnilised põhjused ja käimasolev operatiivkaartide koostamise muutus. Hetkel on teatud hulk MV, RP ja OPK-de poolt koostatud operatiivkaarte kättesaadavad PA võrguketastel. Autori hinnangul aga ei anna operatiivkaart täit infot objekti kohta. Puudub reaalajas olev info inimeste arvust ja asukohast hoones. Samuti võib tänapäeval operatiivkaardi 3 aastase uuendustsükli jooksul objektidel palju muutuda (nt kaubanduskeskused, kuhu tekivad uued rentnikud ja mida tihti ehitatakse suuremaks). Hoones võivad lühikese aja jooksul muutuda päästjate jaoks ka lisaohud (ohtlikud ained, seadmed vms). Siinkohal ongi PTJ jaoks oluline OE-lt kõige värskem ning objektiivsem informatsioon kätte saada.

2 UURING

2.1 Uurimismeetod ja valim

Uuringu läbiviimiseks on valitud ankeetküsitlus.

Käesolevas lõputöös kasutatakse empiirilise uuringu läbiviimiseks kvantitatiivset uurimismeetodit. Kvantitatiivseks osaks on esmase päästetööjuhi rolli kandvate isikute seas läbi viidav küsitlus.

Kvantitatiivse uurimistöö põhineb uskumusel, et on olemas sotsiaalne tegelikkus (sotsiaalsed faktid) mis eksisteerivad objektiivselt ega sõltu inimesest. Inimkäitumist on võimalik seletada nende objektiivsete faktide kaudu. (Õunapuu, 2014, lk 57).

Küsimustik PA esmareageerijatest päästetöö juhtidele (MV ja RP) on koostatud kahes osas. Esimene osa puudutab PTJ senist kogemusi koostöös OE-ga ja teine osa puudutab oodatavat/eeldatavat informatsiooni, mida OE peaks edastama. Sihtgrupiks olid kõik Eestis sel ajahetkel (14.03-31.03.2017) ametis olnud Päästeameti meeskonnavanemad ning rühmapealikud. Valimi suuruseks oli 295 inimest. Valimi meetod on **kõikne valim**, sest valitud olid kõik Eesti meeskonnavanemad ja rühmapealikud. (Rämmer, 2014) Uurimuseks loodud küsimustik sihtgrupile asub Lisa 1.

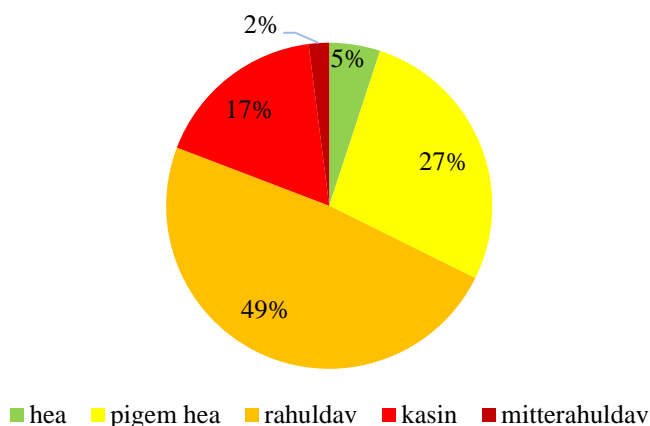
2.2 Uuringu tulemused ja analüüs

Sihtgrupiks olid kõik Eesti 295 esmareageerijat (MV ja RP). Uuringu küsimustikule vastas 99 MV-t ja RP-t. Küsimustikule vastas kokku 33,5% valitud sihtgrupist. Küsimustiku 95% usaldusväärse saavutamiseks 5% veaga oleks pidanud vastama vähemalt 168 inimest. Kokkuvõttes jäi uuringu usaldusväärsus 78% juurde. (Raosoft, 2017) Autor hindab usaldusväärsusust siiski piisavaks, kuna üldkokkuvõttes vastanute hinnangud olid väga lähedased ja eeldatavalt ei oleks see lõpptulemust olulisel määral muutnud.

Küsimustik koosnes kahest osast. Esimene pool koosnes kaheksast küsimusest ja puudutas PA esmareageerijate (MV ja RP) senist kogemust OE-ga, kes oli piiritletud kui enesekontrolli

ja tuleohutusaruannet teostava asutuse või ettevõtte esindaja, informatsiooni vahetamisel päästetöödel (tulekahju hoones). Küsimustiku esimese poole tulemused järgnevalt:

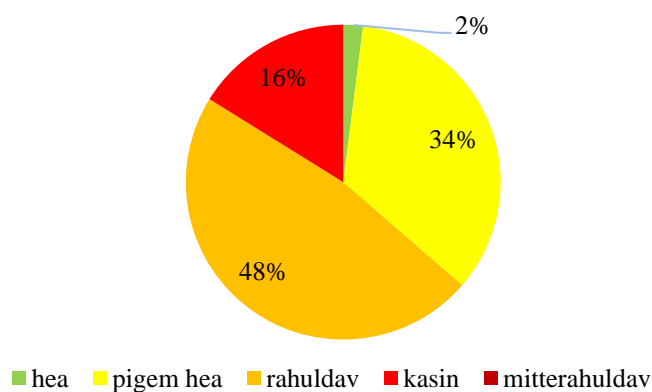
1. Kuidas hindad üldiselt senist kogemust päästesündmusel (tulekahju hoones) esmase infovahetuse etapil objekti esindajaga?

Joonis 2. Küsimus nr 1 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 2. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust rahuldavaks – 48 inimest; pigem heaks – 27 inimest; kasinaks – 17 inimest; heaks – 5 inimest ja mitterahuldavaks – 2 inimest.

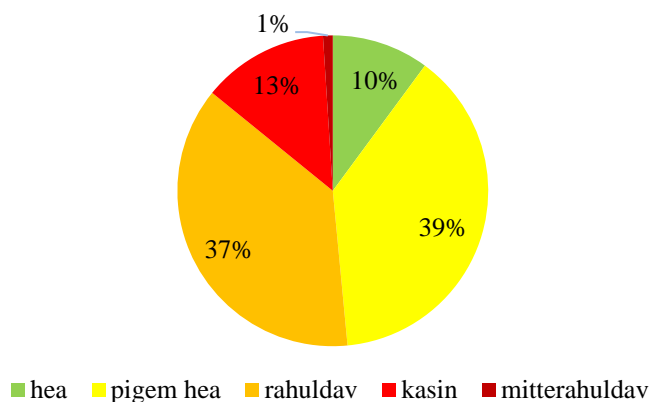
2. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust tulekahju asukohast ja ulatusest?

Joonis 3. Küsimus nr 2 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 3. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust rahuldavaks – 47 inimest; pigem heaks – 34 inimest; kasinaks – 16 inimest; heaks – 2 inimest. Mitterahuldavaks informatsiooni asjakohasust keegi ei hinnanud.

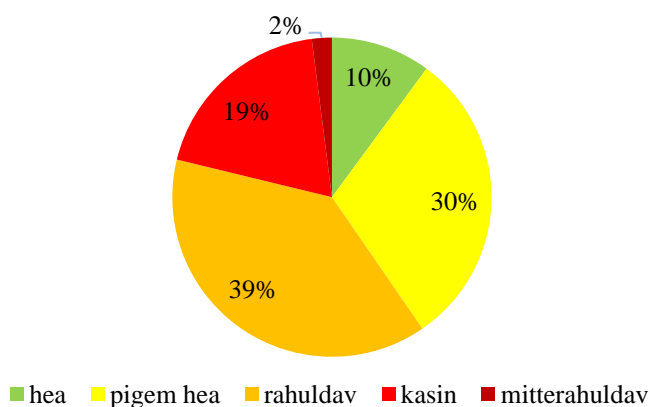
3. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses inimeste viibimisest ohualas?

Joonis 4. Küsimus nr 3 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 4. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust pigem heaks – 38 inimest; rahuldavaks – 37 inimest; kasinaks – 13 inimest; heaks – 10 inimest ja mitterahuldavaks – 1 inimene.

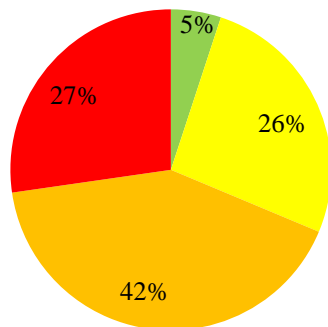
4. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoonest või hoone osast elektrivoolu väljalülitamise võimalustega?

Joonis 5. Küsimus nr 4 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 5. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust rahuldavaks – 38 inimest; pigem heaks – 37 inimest; kasinaks – 19 inimest; heaks – 10 inimest ja mitterahuldavaks – 2 inimest.

5. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoonesisese vesivarustuse (sprinklersüsteem, tuletõrjekraanid) ja nende hooneväliste ühenduste kohta?

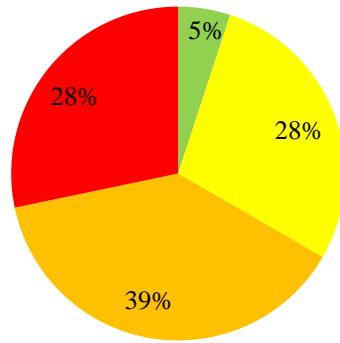

■ hea ■ pigem hea ■ rahuldav ■ kasin ■ mitterahuldav

Joonis 6. Küsimus nr 5 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 6. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust rahuldavaks – 41 inimest; kasinaks – 27 inimest; pigem heaks – 26 inimest; heaks – 5. Mitterahuldavaks informatsiooni asjakohasust keegi ei hinnanud.

6. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoone suitsueemaldussüsteemide ja nende rakendusvõimaluste kohta?

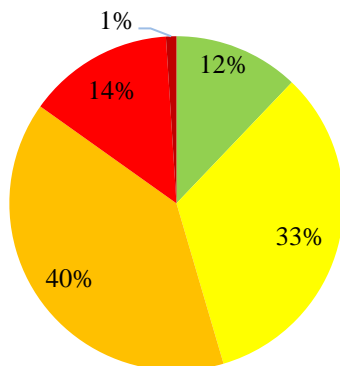

■ hea ■ pigem hea ■ rahuldav ■ kasin ■ mitterahuldav

Joonis 7. Küsimus nr 6 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 7. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust rahuldavaks – 38 inimest; kasinaks – 28 inimest; pigem heaks – 28 inimest; heaks – 5. Mitterahuldavaks informatsiooni asjakohasust keegi ei hinnanud.

7. Kuidas hindad objekti esindaja poolset hoone tundmist, arvestades tema poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoone ruumide, trepikodade ja tuletõkkesektioonide (plaanid, skeemid) paiknemise kohta?

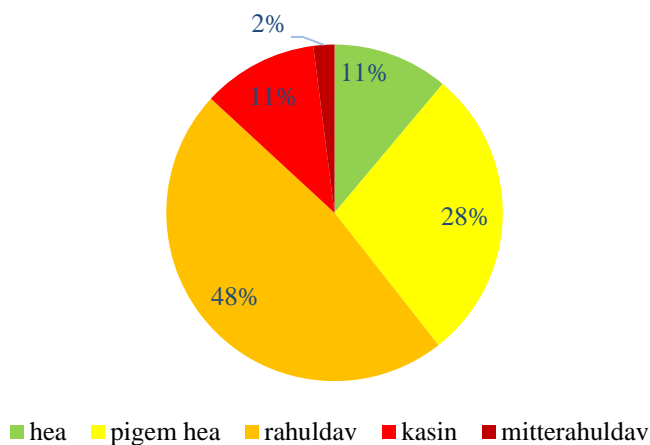
■ hea ■ pigem hea ■ rahuldav ■ kasin ■ mitterahuldav

Joonis 8. Küsimus nr 7 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 5. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust

rahuldavaks – 39 inimest; pigem heaks – 33 inimest; kasinaks – 14 inimest; heaks – 12 inimest ja mitterahuldavaks – 1 inimene.

8. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoones olevate lisaohutude (põlevmaterjalid, ohtlikud ained, muud päästjatele võimalikke ohte kujutavad faktorid) kohta?

Joonis 9. Küsimus nr 8 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 9. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk hindas senist kogemust rahuldavaks – 47 inimest; pigem heaks – 28 inimest; kasinaks – 11 inimest; heaks – 11 inimest ja mitterahuldavaks – 2 inimest.

Küsimustiku esimese poole (küsimused 1-8) kokkuvõtval hindamisel, mis puudutas PTJ-de senist kogemust OE-ga infovahetust päästetöödel (tulekahju hoones), võttis autor hindamisel abiks küsimuste viie palli skaalale konverteerimise ja aritmeetilise keskmise arvutamise.

Hinnang viie palli skaalal jagunes järgnevalt:

- hea – 5
- pigem hea – 4
- rahuldav – 3
- kasin – 2
- mitterahuldav – 1

Hinnangud küsimustele viie palli skaalal asuvad Joonis 10.

Sinu, kui päästetööjuhi senine kogemus objekti esindajaga esmase informatsiooni vahetamisel päästetöödel (tulekahju hoones).

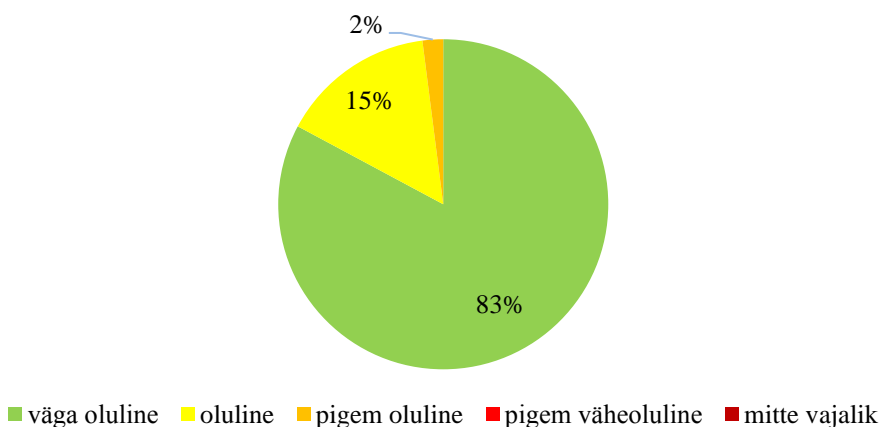
Joonis 10. Küsimuste 1-8 kokkuvõte (Autori joonis)

Küsimustiku esimese poole vastuste keskmised väärtused, ehk MV ja RP hinnangud senisele kogemusele OE infovahetuse osas suhtlemisel, olid suhteliselt lähedased. Kõige kõrgemalt hinnati küsimust nr 3 “Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni

asjakohasust seoses inimeste viibimisest ohualas?” mille aritmeetiline keskmine oli 3,43, ehk siis enam-vähem “rahuldava” ja “pigem hea” keskel. Kõige madalamalt hinnati küsimust nr 5. “Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoonesisese vesivarustuse (sprinklersüsteem, tuletõrjekraanid) ja nende hooneväliste ühenduste kohta?” mille aritmeetiline keskmine oli 3.09, mis on tugevalt “rahuldav” hinnangu poole. Kogu küsimustiku esimese poole vastuste summeritud aritmeetiline keskmine, mis hindab esmareageerijate senist kogemust OE-ga informatsiooni vahetamisel päästesündmusel (tulekahju hoones) on 3,26, mis oma tulemuselt ületab vähesel määral hinnangut “rahuldav”.

Teine pool küsimustikust sisaldas samuti kaheksat küsimust ning küsiti PA esmareageerijate (MV ja RP) oodatavat/eeldatavat informatsiooni objekti esindajalt, mida ta peab vajalikuks päästetöö (tulekahju hoones) edukaks läbi viimiseks. Küsimused koostati ja esitati autori poolt põhjusel, et hinnata millist informatsiooni esmareageerijad kõige rohkem oluliseks peavad (tekiks pingerida). Küsimustiku teise poole viimane küsimus oli vaba tekstina vastatav ning vastamine ei olnud kohustuslik. Uuriti kas küsitletava jaoks on veel olulist informatsiooni objekti kohta, mida peab vajalikuks edukaks päästetööde läbi viimiseks? Kui jah, siis millist? Küsimustiku teise poole tulemused järgnevalt:

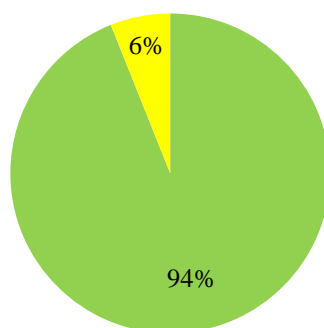
9. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon tulekahju asukohast ja ulatusest?

Joonis 11. Küsimus nr 9 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 11. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust väga oluliseks – 82 inimest; oluliseks – 15 inimest ja pigem oluliseks – 2 inimest. Ükski küsitletutest informatsiooni olulisust “pigem väheoluline” ega “mitte vajalik” ei hinnanud.

10. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon seoses inimeste viibimisega ohualas?

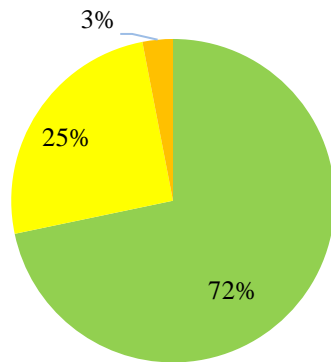

■ väga oluline ■ oluline ■ pigem oluline ■ pigem väheoluline ■ mitte vajalik

Joonis 12. Küsimus nr 10 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 12. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust väga oluliseks – 93 inimest ning oluliseks – 6 inimest. Ükski küsitletutest informatsiooni olulisust “pigem oluline, “pigem väheoluline” ega “mitte vajalik” ei hinnanud.

11. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoonest või hoone osast elektrivoolu väljalülitamise võimaluste kohta?

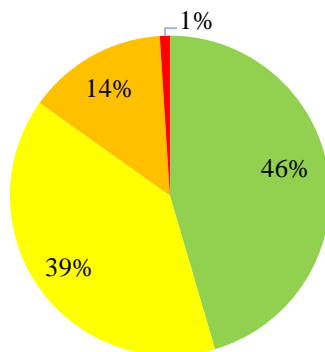

■ väga oluline ■ oluline ■ pigem oluline ■ pigem väheoluline ■ mitte vajalik

Joomis 13. Küsimus nr 11 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 13. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust väga oluliseks – 71 inimest; oluliseks – 25 inimest ja pigem oluliseks – 3 inimest. Ükski küsitletutest informatsiooni olulisust “pigem väheoluline” ega “mitte vajalik” ei hinnanud.

12. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoonesisese vesivarustuse (sprinklersüsteem, tuletõrjekraanid) ja nende hooneväliste ühenduste kohta?

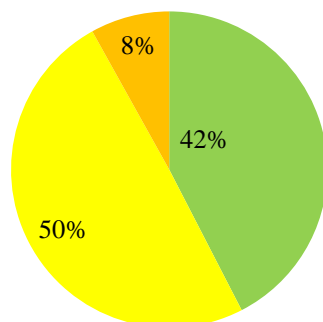
■ väga oluline ■ oluline ■ pigem oluline ■ pigem väheoluline ■ mitte vajalik

Joomis 14. Küsimus nr 12 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 14. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust väga oluliseks – 45 inimest; oluliseks – 39 inimest, pigem oluliseks – 14 inimest ja

pigem väheoluliseks – 1 inimene. Ükski küsitletutest informatsiooni mitte vajalikuks ei hinnanud.

13. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoone suitsueemaldussüsteemide ja nende rakendusvõimaluste kohta?

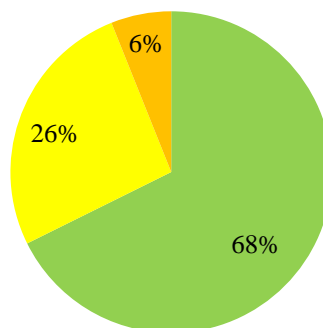

■ väga oluline ■ oluline ■ pigem oluline ■ pigem väheoluline ■ mitte vajalik

Joonis 15. Küsimus nr 13 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 15. ning küsimusele vastanute hulk arvuliselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust oluliseks – 49 inimest; väga oluliseks – 42 inimest ja pigem oluliseks – 8 inimest. Ükski küsitletutest informatsiooni olulisust “pigem väheoluline” ega “mitte vajalik” ei hinnanud.

14. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoone ruumide, trepikodade ja tuletõkkeseksioonide (plaanid, skeemid) kohta?

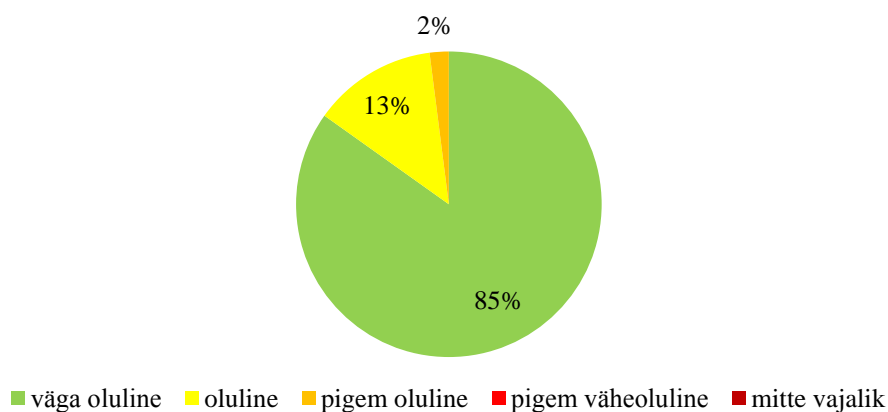

■ väga oluline ■ oluline ■ pigem oluline ■ pigem väheoluline ■ mitte vajalik

Joonis 16. Küsimus nr 14 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 16. ning küsimusele vastanute hulk arvukselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust väga oluliseks – 67 inimest; oluliseks – 26 inimest ja pigem oluliseks – 6 inimest. Ükski küsitletutest informatsiooni olulisust “pigem väheoluline” ega “mitte vajalik” ei hinnanud.

15. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoones olevate lisaohutude (põlevmaterjalid, ohtlikud ained, muud päästjatele võimalikke ohte kujutavad faktorid) kohta?

Joonis 17. Küsimus nr 15 protsentuaalne jaotus (Autori joonis)

Küsimusele vastatud tulemused protsentides on kujutatud Joonis 17. ning küsimusele vastanute hulk arvukselt jagunes järgnevalt: suurim vastanute hulk pidas informatsiooni olulisust väga oluliseks – 84 inimest; oluliseks – 13 inimest ja pigem oluliseks – 2 inimest. Ükski küsitletutest informatsiooni olulisust “pigem väheoluline” ega “mitte vajalik” ei hinnanud.

16. Kas on sinu jaoks veel olulist informatsiooni objekti kohta, mida pead vajalikuks edukaks päästetööde läbi viimiseks? Kui jah, siis millist?

Küsimus oli vaba tekstina vastatav ja oli valikuline, kuna vastaja ei pea olema kohustatud vastama, kui ta leia, et vajab veel informatsiooni objekti kohta. Kõik antud vastused asuvad uurimustöö Lisa 3. Vastatud oli kokku 16-nel korral. Analüüsisid tulemusi, leidis autor, et paljud vastused olid juba sisuliselt hõlmatud eelnevate küsimustega ja ei vaja eraldi analüüsi. Tähelepanuväärseks võib tuua vastustest informatsiooni vajaduse objektiga seotud või

lähedal asuva tuletõrje vesivarustuse osas (veevõtukohtad ja hüdrandid), mida mainiti viiel korral. Kuigi OE-1 sellise informatsiooni valdamise ja jagamise kohustust tõesti ei ole, saab informatsiooni veevõtukohtadest ja hüdrantidest PTJ kätte päästeauto M-GIS seadme kaardikihilt. Autori hinnangul võib aga OE omada asjakohasemat informatsiooni objekti territooriumil asuva(te) veevõtukohta või hüdrantide seisukorra, juurdepääsu või spetsiifilise kasutusviisi kohta. Näiteks on Tallinna teletornil tuletõrjevee mahuti, millest vee kättesaamiseks tuleb avada torustiku siiber, kust kustutusvesi liigub mahutist spetsiaalsesse päästeautoga ligipääsetavasse kaevu. Sellist laadi informatsiooni tuleks autori hinnangul OE-1 PTJ-ga jagada.

Küsimustiku teise poole küsimuste 9-15 kokkuvõtval hindamisel, mis puudutas PTJ-i oodatavat/eeldatavat informatsiooni objekti esindajalt, mida võib veel vajada päästetöö (tulekahju hoones) edukaks läbi viimiseks, võttis autor hindamisel abiks küsimuste viie palli skaalale konverteerimise ja aritmeetilise keskmise arvutamise. Hinnang viie palli skaalal jagunes järgnevalt:

- väga oluline – 5
- pigem oluline – 4
- oluline – 3
- pigem vähe oluline – 2
- mitte vajalik – 1

Hinnangud küsimustele viie palli skaalal asuvad Joonis 18.

Joonis 18. Küsimuste 9-15 kokkuvõte (Autori joonis)

Küsimustiku teise poole vastuste (küsimused 9-15) keskmised väärtused, MV ja RP hinnangud oodatavale olulisele informatsioonile OE poolt päästesündmusel (tulekahju hoones), olid kõik ühtlaselt kõrged (ka autori poolt prognoositult). Kõikide vastuste aritmeetiline keskmine oli viie palli skaalal 4,65. Kuna küsimuste esitamise eesmärk oli välja selgitada küsitletute jaoks erineva informatsiooni tähtsus, siis tekkis pingerida järgmiselt:

1. Objekti esindaja poolt antud informatsioon tulekahju asukohast ja ulatusest – 4,94
2. Objekti esindaja poolt antud informatsioon hoones olevate lisaohutude (põlevmaterjalid, ohtlikud ained, muud päästjatele võimalikke ohte kujutavad faktorid) kohta – 4,83

3. Objekti esindaja poolt antud informatsioon tulekahju asukohast ja ulatusest – 4,81
4. Objekti esindaja poolt antud informatsioon hoonest või hoone osast elektrivoolu väljalülitamise võimaluste kohta – 4,69
5. Objekti esindaja poolt antud informatsioon hoone ruumide, trepikodade ja tuletõkkeseksioonide (plaanid, skeemid) kohta – 4,62
6. Objekti esindaja poolt antud informatsioon hoone suitsueemaldussüsteemide ja nende rakendusvõimaluste kohta – 4,34
7. Objekti esindaja poolt antud informatsioon hoonesisese vesivarustuse (sprinklersüsteem, tuletõrjekraanid) ja nende hooneväliste ühenduste kohta – 4,29

2.3 Järeldused ja ettepanekud

Tulenevalt uurimistöös seatud uurimisküsimustele ja küsimustiku vastustest, järeldab autor, et uurimustöös tõstatatud probleem, OE poolne ebakvaliteetne või puudulik informatsioon päästesündmuse kohta objektil, leidis osalist kinnitust. Üldhinnang OE poolsele informatsiooni edastusele oli küll rahuldav, aga PTJ-de ootus oli väga kõrge kõigis informatsiooni puudutavates punktides. Autori hinnangul saaks seda tulemust kindlasti parandada ning toob välja kolm ettepanekut:

1. Üheks mooduseks on OE pidev tuleohutusala täiendkoolitamine, rõhutades koostöö osa päästemeeskonnaga. Kuna reaalsuses on OE põhitöö siiski seotud oma asutusega ning OE roll on talle pandud lisakohustusena ja on ka suur tõenäosus, et OE-l tuleb PTJ-ga päästesündmuse raames väga harva kokku puutuda. Seetõttu on väga tõenäoline, et inimene, kes on OE rollis, on selleks ajaks unustanud info, mida ta peaks päästemeeskonnale edastama või on unustanud hoonet puudutava informatsiooni mingil määral üldse ära. Lisaks saavad reaalses tulekahju olukorras OE-t päris kindlasti mõjutama töö teoreetilises osas käsitletud psühholoogilised faktorid, mis mõjutavad tema eelnevat ohuhinnangut ning otsuseid.
2. Viia läbi ühisõppusi töös käsitletud objektide ja päästemeeskondade vahel. Tulenevalt Tuleohutuse seaduse § 6 lg 3 järgi peab tuleohutusalade esitamise kohustusega asutus või ettevõtte viima kord aastas läbi evakuatsiooni ja tulekahju

korral tegutsemise õppuse. (Tuleohutuse seadus, 2010) Autori hinnangul võiks selle õppuse raames asutus või ettevõtte kaasata oma lähima päästemeeskonna. Selle õppuse raames saaks OE harjutada PTJ-le informatsiooni edastamist kui ka üldisemalt omavahelist koostööd tulekahju korral tegusemise osas. Käesoleval aastal on Tallinna hotellides seoses Eesti Euroopa Liidu eesistumisega sellelaadseid ühisõppusi ka korraldatud. Nendest kahel õppusel viibis autor vaatlejana kohal ja täheldas sarnast uurimustöös tõstatatud probleemi informatsiooni vahetuse osas, mida oma praktilisel töökogemusel. Samas leidsid mõlemad osapooled (OE ja PTJ) õppuse järgselt, et sellised harjutused on head ja aitavad vigadest õppida.

3. Koostada objekti jaoks tegevusjuhise (lühispikker) tulekahju korral tegutsemise osas, arvestades autori poolt läbi viidud uuringu tulemusi. Autor pakub aga välja rakendusliku ettepaneku tulenevalt oma uurimustööst. Koostada objekti poolt nimekiri informatsioonist, mida on vaja päästemeeskonnale edastada. Nimekiri võiks olla mugavas formaadis, selgelt loetav ning kiletatud. Tegevusjuhise jaoks kasutada koos korruste plaanidega, mis eeldatavasti on samuti kiletatud ja asetsevad kättesaadavas kohas ATS keskseadme juures. Käepärast peaks olema ka marker (permanentne, et vesi ei rikuks), et teha korruste plaanidele päästjate jaoks vajalikke märkmeid, näiteks kannatanute asukoht, ohtlikud ained objektis jne. Lisaks võiks tegevusjuhises olla ruum, kuhu OE saab teha märkusi, milleks oleks näiteks evakueeritute arv, teadmata asukohaga inimeste arv jne. Autori poolt koostatud nimekiri informatsioonist, mida OE võiks spikrina informatsiooni jagamisel kasutada, võiks olla järgmine:

- Liigu ATS keskseadme juurde, tuvasta tulekahju asukoht ja varusta ennast korruste plaanidega!
- Liigu evakueeritute kogunemispunkti, jälgi et evakuatsioon toimuks, registreeri evakuatsiooni eest vastutavate poolseid ettekanded ja tuvasta ohutsoonis olevad inimesed!
- Võta vastu päästemeeskond, võimalusel eristu teistest eraldusvesti abil!
- Kasutades korruste plaane, ole valmis andma päästjatele infot:
 - Inimeste viibimisest ohualas;
 - Tulekahju asukohast ning ulatusest;

- Võimalikest lisaohitudest päästjatele hoones;
 - Hoonest või selle osast elektrivoolu väljalülitamise võimaluste kohta;
 - Hoone suitsueemaldussüsteemide kohta;
 - Hoonesisese ja/või välise vesivarustuse kohta.
- Ole kogu sündmuse vältel PTJ-le kättesaadav, võimalusel püsi tema juures!

Autor käsitles oma uurmusitöös tõstatatud probleemi eelkõige PTJ vaatevinklist ja hinnangutest lähtudes, kes on töös käsitletud kui vajaliku informatsiooni tarbija. Lisaks soovitab autor viia läbi uuring OE-te seas, saamaks ülevaadet, kui suur osa OE-st on teadlikud, millist informatsiooni peavad nad päästesündmusel (tulekahju hoones) PTJ-le edastama ja millised on OE senised kogemused PTJ-ga koostööd tehes olnud.

KOKKUVÕTE

Käesolevas lõputöös püüdis autor leida vastust uurimisprobleemile, kas PTJ-le on OE poolt edastatud piisavalt kvaliteetset informatsiooni, et võtta vastu päästetöö juhtimiseks vajalikke otsuseid. Lõputöö eesmärgiks oli saada esmareageerijaist PTJ-e (MV ja RP) hinnang senisele kogemusele sündmuskohal (tulekahju hoones) OE poolt edastatud informatsiooni kvaliteedi osas. Lõputöö eesmärgi saavutamiseks püstitas autor kolm uurimisülesannet.

Esimeseks ülesandeks oli uurida teoreetilistest allikatest otsustusprotsessidega seonduvat ja informatsiooni kogumist ajakriitilistes olukordades. Teoreetiline osa tõi välja mitmeid segavaid psühholoogilisi faktoreid, mis mõjutavad otsustajat (PTJ) ajakriitilisel hetkel otsuste vastu võtmise juures. Mida täpsem, õigeaegsem ja asjakohasem on algne informatsioon, seda väiksem on võimalus oma otsustes eksida.

Teise uurimisülesandena viis autor läbi küsitluse PTJ rolli kandvate isikute seas (MV ja RP), et saada vastus töös seatud uurimisprobleemile, kas päästesündmusel (tulekahju hoones) on OE poolt edastatud informatsioonis puudujääke. Uuring tõi välja osalise uurimisprobleemi olemasolu, kus PTJ seniseid kogemusi objekti esindajaga suheldes hinnati rahuldavaks, aga ootused olid PTJ-del suured kõigis informatsiooni puudutavates punktides.

Kolmandaks ülesandes tegi autor tulenevalt teoreetiliste allikate analüüsist ning läbiviidud uuringust ettepanekud OE ja PTJ vahelise informatsiooni vahetuse parandamiseks päästesündmusel (tulekahju hoones). Nendeks olid OE täiendkoolitamine koostöö osas PTJ-ga, ühisõppused objekti ja päästemeeskonna vahel ja ettepanek koostada OE jaoks teabeleht, mis sisaldab informatsiooni, kuidas tulekahju olukorras käituda ja millist informatsiooni PTJ-le edastada.

Autori hinnangul sai käesoleva lõputöö eesmärk täidetud. Uuringuga selgitati välja uurimisprobleemi osaline olemasolu ning tulenevalt sellest ja uurimustöö teoreetilisest osast tehti autori poolsed ettepanekud päästesündmusel (tulekahju hoones) OE poolt edastatava informatsiooni kvaliteedi parandamiseks.

SUMMARY

This work has been written on the topic “The quality of the information that is presented by the object representative to the officer in charge during the fire scene”. The work is written in Estonian with the summary in Estonian and English. The work is on 48 pages of which 39 pages are the main part. The author used 26 different Estonian, Finnish and English sources. The work has 18 figures and 5 amendments.

The problem investigated in the work is made of practical experience of the author communicating with the object representatives during a fire scene, where he has detected shortage of information quality. The aim of the work was to find out if there are shortcomings of the information quality presented by the object representative to the officer in charge or not.

In this work the theoretical basis of information gathering and processing was used and the empiric research was made using the quantitative method. The quantity part was the questionnaire made among the persons presenting the role of the officers in charge, concerning their experience with the object representative with information exchange and expecting of information about the fire in the building. For gathering the information a questionnaire was made what was sent to all of the sub officers and shift officers working in the field at that time in Estonia.

The research partly confirmed the problem that was raised at the beginning of the work. Analyzing the theoretical sources of the field and according to the research the author made suggestions to make better the information quality during the event (fire in the building). The suggestions were to educate the object representative during the fire safety training, joint exercises of the object representative and the fire brigade and a suggestion to make an information factsheet for the object representative, which contains information how to act in case of fire and the information that has to be sent to the officer in charge.

Viidatud allikate loetelu

Aepli, P., Ribaux, O. & Summerfield, E., 2011. *Decision Making In Policing - Operations And Management*. Lausanne: EPFL Press.

Alho, R., 1999. *Pelastustoimien operaatiosuunnittelu ja pelastustoiminnan johtaminen*. Tampere: Tammer-Paino OY.

Ehitamise dokumenteerimisele, ehitusdokumentide säilitamisele ja üleandmisele esitatavad nõuded ning hooldusjuhendile, selle hoidmisele ja esitamisele esitatavad nõuded (2015).

Government, D. f. C. a. L., 2008. *Fire and Rescue Manual*. [Online]

Available at:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/7643/incidentcommand.pdf

[Accessed 3 2017].

Heath, C. & Heath, D., 2014. *Otsustamise neli sammu*. s.l.:Äripäev.

Home Office, 2012. *www.gov.uk*. [Online]

Available at:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/5914/2124406.pdf

[Accessed 1 2017].

Kahneman, D., 2014. *Kiire ja aeglane mõtlemine*. s.l.:Tänapäev.

Klein, G. a., 1997. *Making Decision in Natural Environment*. s.l.:s.n.

Mai, J.-E., 2013. The Quality and Qualities of Information. *JOURNAL OF THE AMERICAN SOCIETY FOR INFORMATION SCIENCE AND TECHNOLOGY*, 3.

Nõuded tulekahjusignalisatsioonisüsteemile ja ehitised, kus tuleb automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi tulekahjuteade juhtida Häirekeskusesse (2013).

Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid (2011).

Operatiivkaardi koostamise juhend ja vorm (2015).

Päästamet PTO osakond, 2015. *Päästetööde ajatelg*, Tallinn: Päästetööde ajatelg.

Pääste valdkonna rakenduse PÄVIS kasutamise kord (2016) Päästamet.

Päästamet, 2014. *Päästameti Strateegia 2015-2025*. Tallinn: Päästamet.

Päästeseadus (2010).

Päästeseadus (2010).

Raosoft, 2017. *Sample size calculator*. [Online]

Available at: <http://www.raosoft.com/samplesize.html>

Rämmer, A., 2014. *Valimi moodustamine*. [Võrgumaterjal]

Available at: <http://samm.ut.ee/validid>

[Kasutatud 04 2017].

Siseministeerium, 2014. *Siseturvaliuse arengukava 2015-2020*. [Võrgumaterjal]

Available at:

https://www.siseministeerium.ee/sites/default/files/dokumentid/Arengukavad/sisetu_rvalisuse_arengukava_2015-2020_kodulehele.pdf

[Kasutatud 2 3 2017].

Sündmuskoha tasandi päästetöö korraldamise juhendi kehtestamine (2014).

Tulekahju korral tegutsemise plaanile ning evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise õppuse korraldamisele esitatavad nõuded (2010).

Tuleohutuse seadus (2010).

Uusberg, A., 2014. Kaalutlev ja vaistlik mõtlemine. *Liidrite Lood*, 4.

Õunapuu, L., 2014. *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*.

Tartu: Tartu Ülikool.

Üksvärav, R., 2008. *Organisatsioonja juhtimine*. s.l.:TTÜ kirjastus.

LISA 1.

Küsimustik päästetöö juhtidele (MV ja RP) on koostatud kahes osas. Esimene osa puudutab PTJ senist kogemusi koostöös OE-ga ja teine osa puudutab oodatavat/eeldatavat informatsiooni, mida OE peaks edastama.

Sinu kogetud informatsiooni valdamise kvaliteet OE poolt päästesündmusel (tulekahju hoones)

6 varianti: väga hea, hea, pigem hea, rahuldav, kasin, mitterahuldav

1. Kuidas hindad üldiselt senist kogemust objekti esindajaga suhtlemisel, vahetult päästesündmusele jõudmise järel (tulekahju hoones) esmase infovahetuse etapil? (infovahetus vahetult sündmuskohale jõudmise järel)
2. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust tulekahju asukohast ja ulatusest?
3. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses inimeste viibimisest ohualas?
4. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoonest või hoone osast elektrivoolu väljalülitamise võimalustega?
5. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoonesisese vesivarustuse (sprinklersüsteem, tuletõrjekraanid) ja nende hooneväliste ühenduste kohta?
6. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoone suitsueemaldussüsteemide ja nende rakendusvõimaluste kohta?
7. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoone ruumide, trepikodade ja tuletõkkeseksioonide (plaanid, skeemid) kohta?

8. Kuidas hindad objekti esindaja poolt edastatud informatsiooni asjakohasust seoses hoones olevate lisaohutude (põlevmaterjalid, ohtlikud ained, muud päästjatele võimalikke ohte kujutavad faktorid) kohta?

Informatsiooni valdamise olulisus OE poolt päästesündmusel (tulekahju hoones)

6 varianti: Väga oluline, oluline, pigem oluline, pigem väheoluline, ebaoluline, mitte vajalik

9. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon tulekahju asukohast ja ulatusest?
10. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon seoses inimeste viibimisega ohualas?
11. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoonest või hoone osast elektrivoolu väljalülitamise võimaluste kohta?
12. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoonesisese vesivarustuse (sprinklersüsteem, tuletõrjekraanid) ja nende hooneväliste ühenduste kohta?
13. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoone suitsueemaldussüsteemide ja nende rakendusvõimaluste kohta?
14. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoone ruumide, trepikodade ja tuletõkkeseptsioonide (plaanid, skeemid) kohta?
15. Kui oluline on sinu jaoks objekti esindaja poolt antud informatsioon hoones olevate lisaohutude (põlevmaterjalid, ohtlikud ained, muud päästjatele võimalikke ohte kujutavad faktorid) kohta?
16. Kas on sinu jaoks veel olulist informatsiooni objekti kohta, mida pead vajalikuks edukaks päästetööde läbi viimiseks? Kui jah, siis millist?

LISA 2

Siseministri 10. veebruari 2011. a määruse nr 1

„Nõuded tuleohutuse enesekontrollile ja tuleohutusaruandele ning tuleohutusaruande koostamise kohustuslikkuse kriteeriumid” lisa 2

(siseministri 10.09.2013 määruse nr 27 sõnastuses)

Ehitised, mille kohta koostatakse tuleohutusaruanne

Tuleohutusaruande peab koostama järgmiste ehitiste kohta:

1. ehitised, kus päästetöö tegemine on ohtlik või raskendatud:

1.1. üheksa- ja enamakorruselised hooned, välja arvatud eluhooned;

1.2. maa-alused garaažid, mille kogupind ületab 2000 m²;

2. hooned, kus paiknevad elutähtsat või kommunaalteenust pakkuvad ettevõtted või asutused, side- ja navigatsiooniasutused:

2.1. hooned elektri-, soojus-, telekommunikatsiooni-, vee- või kanalisatsioonivarustuse tagamiseks, mille kaudu teenindab ettevõtte või asutus vähemalt 10 000 inimest (välja arvatud juhul, kui nimetatud hoonetele ei ole õigusaktiga kehtestatud tuleohutusnõudeid);

3. majutushooned:

3.1. 50 ja enama majutuskohaga majutushooned;

3.2. õpilaste või tudengite ühiselamud või laagrid, kui hoones on majutuskohi enam kui 50 inimesele või kui seal on majutuseks enam kui 25 tuba;

4. ööpäev ringi kasutatavad hooned, kus viibivad hoolealused või muud isikud, kes tulekahju korral ei saa iseseisvalt evakueeruda:

4.1. ravi- või hoolekandehooned, kus on kümme või enam voodikohta või viibib püsivalt kümme või enam isikut, kes ei suuda iseseisvalt või ilma kõrvalise abita

evakueeruda;

4.2. kümne ja enama kinnipeetava isikuga vanglad, arestimajad ja muud kinnised asutused, kus viibivad isikud, kelle liikumisvabadus on piiratud pidevalt või teatud aja jooksul;

5. ehitised, kus paiknevad haridus- ja teadusasutused ja kus on alalisi viibimiskohti enam kui kümnele inimesele:

5.1. koolieelsed lasteasutused;

5.2. põhikoolid, gümnaasiumid;

5.3. kutseõppeasutused;

5.4. ülikoolid ja rakenduskõrgkoolid;

6. ehitised, kus on võimalik suurte rahvahulkade kogunemine:

6.1. kogunemishooned, mille tavapärase kasutajate arv on suurem kui 150 inimest või mille kogupind ületab 1000 m²;

6.2. muu kasutusviisiga hooned, kus asub püsivas kasutamises olev kogunemisruum, mille tavapärase kasutajate arv on suurem kui 150 inimest;

6.3. büroohooned, mille tavapärase kasutajate arv on suurem kui 300 inimest;

7. tööstus- ja põllumajanduslikud ehitised:

7.1. enam kui 1500 m² pindalaga tööstus- ja laohooned, kus hoiustatakse või töödeldakse peamiselt põlevmaterjali või plahvatusohtlikke aineid ning kus on tuleoht või plahvatusoht (2. ja 3. tuleohuklassiga ehitised);

7.2. kemikaaliseadusest tulenevalt suurõnnetuse ohuga ettevõtete kategooriasse kuuluvad tööstus- või laohooned.

LISA 3

Küsimuse nr 16 kõik vastused alljärgnevas tabelis:

16. Kas on sinu jaoks veel olulist informatsiooni objekti kohta, mida pead vajalikuks edukaks päästetööde läbi viimiseks? Kui jah, siis millist?
1. ei oska öelda
2. infot veevõtu koha kohta.
3. Lähim TÖÖTAV veevõtukoht!!!
4. Vastutava isiku kompetentsus .
5. Raskesti ligipääsetavad ruumid
6. Objekti lähimad veevõtukohtad, kuna kõik VVK-d ei kajastu meie andmetes.
7. ATS häirete ajaloo vaatamine
8. vast mitte
9. Ei ole
10. Katusele pääs, gaasitorustikud ja kraanid nende sulgemiseks,
11. Väga tähtis on saada teada ka hoonevälisest vesivarustusest (näiteks tootmis- või laohoonete puhul kas territooriumil on olemas hüdrandid, veevõtukohtad). Samas arvan, et pigem hea koostöö objekti esindajaga on tingitud sellest, et põhitöö välisel ajal tegelen tuleohutusega ja reaalse sündmuse korral tean, mida küsida (eesmärgiga saada kiire ülevaade paigaldistest mis on objektil olemas ja võimalustest kuidas saan neid kasutada). Ehk esimese tasandi juhtide väljaõppes/koolitustes tuleks suurt rõhku pöörata tuleohutuspaigaldiste tundmisele ja nende kasutamise võimalustele.
12. Raske öelda, sõltub sündmusest.
13. Lähenedmist sõidutee, oht teistele hoonetele, objektil vastuvõetav inimene (võimalusel koos infoga)
14. Kindlasti täpsustaks kallihinnaliste seadmete(serveriruumid jne.) asukohta.
15. Sisenemine põõningule, katusealune, kus asuvad luugid või ukсед .(kas ka seal on tuletõkkeseinad või miskit muud)
16. Lisavee võimalused, et kus asuvad hüdrandid või siis veehoidla.

LISA 4

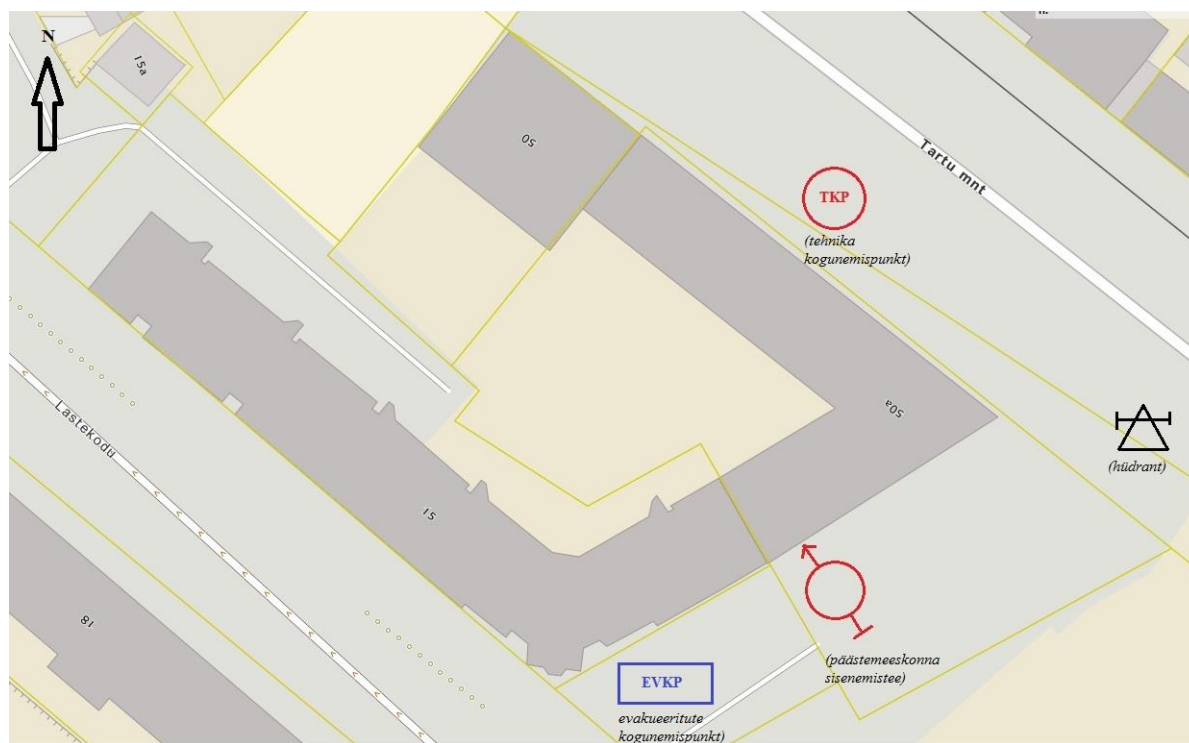
Lisa 1

Operatiivkaardi koostamise juhendi ja vormi juurde

OPERATIIVKAART	
Ehitise aadress	
Ehitise kasutusotstarve	Kirjutada ehitise kasutusviisile vastav kasutusotstarve või kasutusotstarbed
Ehitises paiknevate erinevate ruumide kasutusviisid ja asukoht hoones	Näide
	Kauplused 1 korrusel 10 tk, 2 korrusel 7 tk
	Laod 1 korrusel 1 tk ja 2 korrusel 3tk
	Kontor 3 korrusel 1 tk
	Maa-alune parkla -1 ja -2 korrus
Korruste arv	Kirjutada maapealsete ja maa-aluste korruste arv
Kõrgus maapinnast	Kirjutada ehitise kõrgeima osa (katusetasapind) kõrgus maapinnast mõõdetuna
Tuleohutuse klass	Kirjutada ehitusprojektis antud TP klass (TP1;TP2; TP3)
Automaatse tulekahjusignalisatsioonisüsteemi keskseadme asukoht	Kirjutada keskseadme ja korduspaneelide asukohad hoones
Suitsutõrje käivitustase	Kirjutada ehitises olevad suitsueemalduse tasemed (tase 1: käsitsi; tase 2 käsitsi mehaanilise või elektriajamiga; tase 3: automaatne (suitsueemaldamine automaatne, õhu kompenseerimine käsitsi); tase 4: täisautomaatne)
Ehitisesisese tuletõrjeveevärgi klass	Kirjutada tuletõrjeveevärgi klass (A klass - märgtõusutoru; B I klass - voolikupoolid 1,7 l/s; B II klass - lamevoolikud 2,5 l/s)
Ehitisesisese tuletõrjeveevärgi välistoide	olemas puudub
Kuivtõusutoru	olemas puudub
Sprinklersüsteem	olemas puudub
Sprinklersüsteemi välistoide	olemas puudub
Tuletõrjelift	olemas puudub
Lähima tuletõrje veevõtukohta kaugus	Näide: maa-alune hüdrant, trass150, kaugus 178 m

Evakueeritavate kogunemispunkti asukoht	Kirjutada aadress ja skeemil märkida asukoht
Lisaohud	Kirjutada ohud, mis võivad tekkida sõltuvast tegevusest või seadmetest. Lisaks ka kemikaalide olemasolu objektil ja sellega kaasnevad ohud.
Muud täpsustused	Näide: II korrusel serveriruum, ei tohi kustutada veega.
Ehitise kontaktisik	Märgitakse isiku nimi ja mobiiltelefon
Kaitsmist vajavad väärtuslikud esemed/seadmed	olemas puudub

Näidisskeem (Tartu mnt 50a, Tallinn):

LISA 5

Sündmuse kokkuvõte

Väljatrükk seisuga 25.01.2017 21:30:54

Sündmuse liik	Tulekustutustööd
Sündmuse alamliik	Tulekustutustööd hoones
Väljakutse staatus	Ekstlik

Väljakutse number:	1701250384					
Sündmuse liik:	TULEKAHJU HOONES					
Aste:	PAASTE_3					
Väljakutse aeg:	25.01.2017 12:59:20					
Päastetööde alguse aeg:						
Lokaliseerimise aeg:						
Likvideerimise aeg:						
Adress:	Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Tartu mnt 25					
Adressi täpsustus:	novira plaza, liftid ei tööta,					
Lisainfo:	ventilaatorist tuleb tossu, parkla korrusel, 15x maja, ärihoone, 13:02>IHar P5 13:03>Lasnamäe 11 ei sõida >Sõidab Lasnamäe 42 ja Hüüru 21 sõidavad välja 13:04>SIMTSO 13:04>Kogunemiskoht on Tartu mnt ja pRonksi nurk Kesklinna p12 13:15>Aste 3 lõpetatud, aste 2 ,kohale jäävad Kesklinna 11 ,Kesklinna 12.Dieselgeneraatori käivitamine käivitas anduri.IHAR p5					
Päastetöö juhid	Nimi	Alates	Kuni	Ressurs	J	KJ
	Andrei Zapalov	25.01.2017 13:05:23	25.01.2017 13:26:50	KESKLINNA 12	jah	ei
Sündmuse peatäitja	Vitali Sipretti					
Sündmuse kaastäitjad	Nimi	Ametikoht				
	Andrei Zapalov	meeskonnavanem				
	Gert Teder	rühmapealik				
	Kaarel Langemets	meeskonnavanem				
	Marko Rännel	meeskonnavanem				
	Mart Sild	vanemoperatiivkorrapidaja				
	Tarmo Klooster	rühmapealik				
	Vitali Sipretti	rühmapealik				
Kinnitamise aeg:	25.01.2017 18:00:17					
Kinnitaja:	Vitali Sipretti					

Ressurs

Kutsung	Teetamise aeg	Väljasõidu aeg	Annul. aeg	Saabumise aeg	Lahkumise aeg	Depoos tagasi aeg
HÜÜRU 21	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:03:27	25.01.2017 13:16:45			25.01.2017 13:30:08
IDA-HARJU 51	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:02:17		25.01.2017 13:09:07	25.01.2017 13:20:59	25.01.2017 13:33:28
KESKLINNA 11	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:00:31		25.01.2017 13:02:20	25.01.2017 13:25:13	25.01.2017 13:28:48
KESKLINNA 12	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:00:52		25.01.2017 13:02:24	25.01.2017 13:23:46	25.01.2017 13:27:26
KESKLINNA 41	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:02:42		25.01.2017 13:04:53	25.01.2017 13:18:17	25.01.2017 13:45:03
KOPLI 920	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:01:31		25.01.2017 13:07:17	25.01.2017 13:16:05	25.01.2017 13:38:25
LASNAMÄE 42	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:01:06		25.01.2017 13:10:04	25.01.2017 13:15:42	25.01.2017 13:32:13
LILLEKÜLA 11	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:01:21		25.01.2017 13:07:15	25.01.2017 13:16:09	25.01.2017 13:26:32
MUSTAMÄE 93	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 13:02:31		25.01.2017 13:13:46	25.01.2017 13:16:13	25.01.2017 13:30:53
PIRITA 11	25.01.2017 12:59:34	25.01.2017 12:59:43		25.01.2017 13:01:59	25.01.2017 13:15:20	25.01.2017 13:32:20
	25.01.2017	25.01.2017		25.01.2017	25.01.2017	25.01.2017

